

Muziekvoorkeur, music engagement en coping onder Nederlandse adolescenten

Universiteit Utrecht

Naam: Stephanie Jacobs

Studentnummer: 4038452

Begeleider: Tom ter Bogt

Datum: 17-06-2014

Abstract

Muziek neemt in het leven van veel adolescenten een belangrijke rol in. Muziek wordt zelfs gezien als een bron van coping voor uitdagingen en moeilijkheden die de adolescentie oproept. In dit onderzoek werd de relatie tussen vier muziekvoorkeuren, music engagement en coping aan de hand van muziek onderzocht. Specifieker of luisteraars van hiphop, rock en techno muziek verschillen van top 40 luisteraars in de mate waarin ze betrokken zijn bij hun voorkeursmuziek en de mate waarin ze copen aan de hand van muziek. Er is in dit onderzoek gebruik gemaakt van onderzoeksdata van de QRIUS dataset waarbij 2223 Nederlandse adolescenten in de leeftijd van 12-29 jaar rapporteerden over allerlei ontwikkelingen die kenmerkend zijn voor de adolescentie. Music engagement en coping zijn gemeten met nieuw geconstrueerde schalen, gebaseerd op items van de QRIUS onderzoeksdata. Hiërarchische multiple regressieanalyses wezen uit dat betrokkenheid bij muziek de belangrijkste voorspellende factor voor coping is. Wat betreft de relaties tussen de verschillende muziekgenres en coping blijkt dat alleen de rock fans rock muziek als coping strategie gebruiken, zelfs wanneer gecontroleerd wordt voor hun relatief hoge betrokkenheid. Er werd een interactie-effect gevonden voor geslacht en opleidingsniveau wat betreft coping. Geconcludeerd kan worden dat music engagement een belangrijke modererende factor is tussen muziekvoorkeuren en coping aan de hand van muziek.

Introductie

Veel mensen ervaren muziek als een verrijking van hun leven. Vooral door adolescenten wordt aangegeven dat muziek een belangrijke plaats inneemt in hun leven. Adolescenten rapporteren dat ze naar muziek luisteren om spanning te verlichten, tijd te doden, oncomfortabele stiltes op te vullen, gevoelens van eenzaamheid te verlichten, de stemming te beheren en om verveling te verlichten (Lonsdale & North, 2011). Ook maken adolescenten gebruik van muziek als middel om de wereld om hen heen te begrijpen en om belangrijke ontwikkelingen die typerend zijn voor de adolescentie te ondersteunen (Ter Bogt, Mulder, Raaijmakers & Gabhainn, 2010).

De adolescentie is een belangrijke ontwikkelingsperiode die gekenmerkt wordt door het maken van keuzes en veranderingen. Adolescenten gaan zich onderscheiden ten opzichte van hun ouders, leren zelfregulatie en vergaren emotionele autonomie en controle over hun eigen leven (Laiho, 2004). Hoewel deze relatief stressvolle periode om effectieve coping strategieën van de adolescent vraagt, kan worden gesteld dat adolescenten over het algemeen goed met deze veranderingen om kunnen gaan. Desondanks is het essentieel dat adolescenten effectieve strategieën ontwikkelen om te leren copen met deze nieuwe stressoren (Wilson, Pritchard & Revalee, 2005). Coping strategieën worden gedefinieerd als een set van gedrags- en cognitieve reacties die ontwikkeld zijn om een stressvolle situatie minder stressvol te maken.

Adolescenten gebruiken media om negatieve emoties te verlichten en positieve emoties tot stand te brengen (Arnett, 1995). Dit kan ook wel gezien worden als een coping strategie. Een strategie die gebruik maakt van media om met stressoren om te leren gaan is het gebruik van muziek. Volgens de *Uses and gratifications* theorie maken mensen verschillende media keuzes op basis van hun persoonlijke karakteristieken (Schwartz & Fouts, 2003). Deze theorie focust zich op motieven voor muziek consumptie en benadrukt het maken van individuele keuzes en het opzettelijk selecteren van media (Delsing, Ter Bogt, Engels & Meeus, 2008). Wat de mens met de media doet in plaats van wat de media met de mens doet. Muziekluisteraars kiezen voor een bepaalde soort muziek omdat ze persoonlijke karakteristieken of moeilijkheden hebben die gereflecteerd worden in de gekozen muziek (Schwartz & Fouts, 2003). Uit onderzoek van Miranda, Gaudreau & Morizot (2010) komt naar voren dat muziek een rol speelt in de ontwikkeling van een eigen identiteit, autonomie, zelfdeterminatie, emotieregulatie en coping. In het huidige onderzoek wordt de nadruk gelegd

op coping aan de hand van muziek. Coping aan de hand van muziek is het bewust gebruiken van muziek om te kunnen copen met dagelijkse stressoren. In het onderzoek van Miranda & Claes (2009) is coping aan de hand van muziek geïdentificeerd als een van de belangrijkste coping strategieën van adolescenten.

Het is plausibel dat jongens en meisjes andere media selecteren en daaraan verschillende waarde hechten. Er lijken dan ook sekseverschillen te bestaan in de wijze waarop muziek gebruikt wordt. Meisjes gebruiken muziek vooral om hun emoties te reguleren en jongens vooral voor sociale doeleinden (Miranda & Claes, 2009). Echter lopen de uitkomsten van onderzoeken hierover uiteen (Miranda, 2013). Recente studies rapporteren dat meisjes over het algemeen meer copen dan jongens (Miranda & Claes, 2009). Er wordt gedacht dat adolescente meisjes andere motieven hebben voor het luisteren naar muziek en dat ze muziek vaker als coping strategie gebruiken om met stressoren om te gaan (Miranda, 2013). Andere studies rapporteren geen sekseverschillen te vinden met betrekking tot het belang dat gehecht wordt aan muziek en de wijze waarop muziek een rol speelt in het dagelijks leven (Ter Bogt, et al. 2011).

In het huidige onderzoek wordt gekeken naar de relatie tussen muziekvoorkeur en betrokkenheid bij muziek en hoe adolescenten met stressoren omgaan middels muziek. Hierbij wordt ook de interactie tussen muziekvoorkeur en music engagement onderzocht. Het doel van het onderzoek is deze relaties uit te diepen om tot nieuwe inzichten te komen wat betreft het gebruik van muziek.

Muziek als coping strategie

De adolescentie is een overgangperiode waarin adolescenten nieuwe strategieën moeten ontwikkelen om positieve groei en ontwikkeling tot stand te brengen (Wilson, Pritchard & Revalee, 2005). Een strategie waar adolescenten veelvuldig gebruik van maken is het luisteren naar muziek om te copen met stress die ontstaat door eerdergenoemde ontwikkelingen. Coping door middel van muziek wordt gedefinieerd als het gebruik van muziek als poging om emoties, cognities, gedrag, lichaam en omgeving te reguleren in reactie op stressvolle gebeurtenissen en omstandigheden (Miranda, Gaudreau & Morizot, 2010). Eerder onderzoek heeft aangetoond dat muziek het mogelijk maakt te reflecteren op gevoelens en om deze vervolgens te concretiseren (Laiho, 2004). Duidelijkheid vergaren over

je eigen gevoelens is belangrijk om niet in een gevoel te blijven hangen. Door bewust een bepaalde soort muziek te luisteren en deze vervolgens op je gevoelens te reflecteren, wordt een proces van zelfregulatie in gang gezet (Arnett, 1995). Adolescenten luisteren bewust naar een bepaalde soort muziek wanneer ze bijvoorbeeld boos, onrustig of ongelukkig zijn (Arnett, 1995). Vaak luisteren adolescenten naar hun favoriete muziek in de privacy van hun eigen kamer. Muziek wordt als middel gebruikt om die functie te vervullen die de adolescent op dat moment nodig heeft. Dit kan uiteenlopen van blij worden van, troost vinden in of agressie kwijt kunnen in muziek.

Muziekvoorkeur

Er is een grote variatie aan muzieksoorten die meerdere functies kunnen hebben. Muziek kan veel sociaal psychologische uitwerkingen hebben, zoals het ondersteunen van iemand zijn stemming, als achtergrondgeluid, ter ondersteuning van muziekgedrag, ter reflectie op het verleden, als leuke ervaring, voor sociale interactie en als afleiding (Lonsdale & North, 2011). De voorkeur voor een bepaalde soort muziek is afhankelijk van de functies die muziek voor iemand vervult en de persoonlijke karakteristieken van die persoon (Schafer & Sedlmeier, 2009; Schwartz & Fouts, 2003). Daarnaast is het soort muziek dat iemand luistert afhankelijk van de situatie waarin iemand zich bevindt en zijn behoeftes. In het boek *'It's not only Rock & Roll'* van Christenson & Roberts (1998) wordt een onderscheid gemaakt tussen top 40 muziek en rock muziek als zijnde twee tegenovergestelde kampen met verschillende luisteraars. Dit boek is echter enige tijd oud en er zijn de afgelopen jaren talloze nieuwe, populaire muziekgenres bijgekomen. In het huidige onderzoek wordt daarom de focus gelegd op zowel top 40 en rock, als ook hiphop en techno. Hiphop en techno worden aan dit onderzoek toegevoegd omdat beide genres erg populair zijn onder adolescenten en tevens, net zoals top 40 en rock, overkoepelend zijn voor andere muziekgenres. Naar verwachting zullen deze muzieksoorten andere uitwerkingen hebben op hun luisteraars. Dit vanwege de verschillen die bestaan tussen de luisteraars en omdat verschillende muzieksoorten verschillende gevoelens kunnen oproepen. In het boek *'It's not only Rock & Roll'* van Christenson & Roberts (1998) komt naar voren dat er verschillen bestaan tussen luisteraars van top 40 en rock muziek, maar er wordt niet benoemd of deze verschillen betrekking hebben op de betrokkenheid bij muziek en bij het copen aan de hand van muziek.

Music engagement

De muziekconsumptie van adolescenten is enorm, evenals de ervaren betrokkenheid van adolescenten bij de muziek die ze luisteren (Laiho, 2004). Deze betrokkenheid bij muziek, ook wel music engagement genoemd, is naar verwachting van invloed op de wijze waarop adolescenten gebruik maken van muziek om te kunnen copen met stressoren. Eerder onderzoek laat zien dat de betekenis en het belang van muziek in relatie staat tot de psychosociale ontwikkeling van adolescenten (Laiho, 2004). Onderzoek van Greasley & Lamont (2011) heeft aangetoond dat hoger betrokken adolescenten, muziek voor andere, en meer uiteenlopende functies gebruiken dan lager betrokken adolescenten. Adolescenten met een hoge betrokkenheid luisteren zo vaak mogelijk naar eigen gekozen muziek, zijn zich bewust van hoe ze muziek in hun dagelijks leven gebruiken en ondervinden veel positieve effecten van het luisteren naar muziek (Greasley & Lamont, 2011). Positieve effecten van het luisteren naar muziek zijn bijvoorbeeld troost vinden in of blij worden van muziek. Verwacht wordt dat hoger betrokken luisteraars vaker copen aan de hand van muziek dan lager betrokken luisteraars.

Interactie muziekvoorkeur en music engagement

Voor zover bekend is de interactie tussen muziekvoorkeur en music engagement nog niet eerder onderzocht. Het voorgaande maakt aannemelijk dat beide concepten apart in relatie staan tot coping aan de hand van muziek, maar nog niet hoe de relatie eruit ziet als deze concepten samengenomen worden. Het doel van de huidige studie is dan ook het uitdiepen van deze relatie.

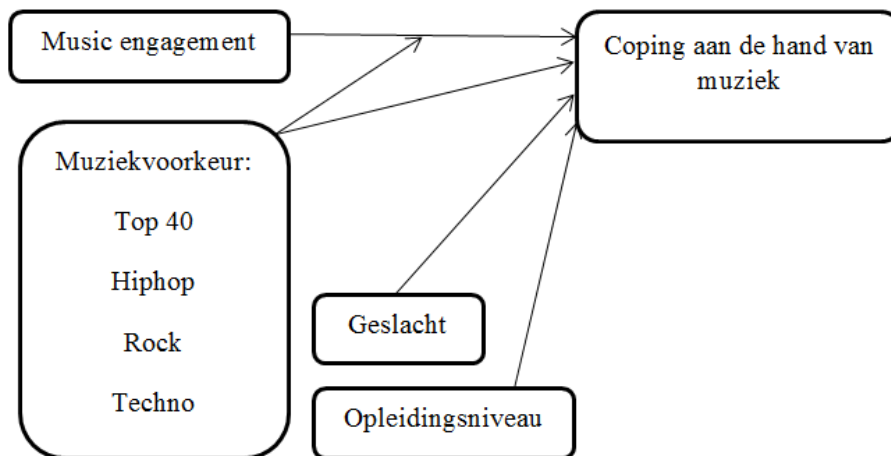
Het huidige onderzoek

In dit onderzoek wordt gekeken naar de relatie tussen muziekvoorkeur, betrokkenheid bij muziek en hoe adolescenten met stressoren omgaan middels muziek. Anders dan in eerdere onderzoeken wordt tevens de interactie tussen muziekvoorkeur en music engagement onderzocht. De hoofdvraag luidt als volgt: *Wat is de relatie tussen muziekvoorkeur, music engagement en coping aan de hand van muziek?* De bijbehorende subvragen luiden: (1) *Wat is de relatie tussen een bepaalde muziekvoorkeur en coping aan de hand van muziek?* (2) *Gebruiken hoger betrokken adolescenten muziek vaker als coping strategie?* (3) *Wat is de*

relatie tussen muziekvoorkeur en music engagement met betrekking tot het copen met stressoren? (4) Wat zijn de verschillen tussen jongens en meisjes in de manier waarop ze muziek gebruiken om met stressoren om te gaan?

Om voorgaande vragen te kunnen beantwoorden is onderstaand model opgesteld. Dit model zal getoetst worden aan de hand van hypothesen. Geslacht en opleidingsniveau en de interactie tussen beide achtergrondvariabelen, worden hierbij meegenomen.

Model

Hypothesen

Adolescenten gebruiken muziek voor uiteenlopende functies. Een belangrijke functie is het luisteren naar muziek om te copen met dagelijkse stressoren (Ter bogt et al., 2010). Het is aannemelijk dat verschillende muzieksoorten verschillende functies hebben. Vrolijke deuntjes en teksten hebben een ander effect dan deprimerende deuntjes en teksten. Een voorkeur voor ‘hardere’ muziekstijlen, zoals hiphop, rock en techno, wordt in de literatuur geassocieerd met conflicten en ontwikkelingsproblemen waar adolescenten mee kunnen kampen (Schwartz & Fouts, 2003). Verwacht wordt dat de voorkeur voor een bepaalde muzieksoort in relatie staat tot het gebruik van muziek, om te kunnen copen met mogelijke ontwikkelingsproblemen. Het is echter nog onduidelijk of en welke verschillen er bestaan tussen muziekvoorkeuren en het gebruik van muziek als coping strategie. Ondanks deze onduidelijkheden zijn er verwachtingen gebaseerd op basis van bestaande literatuur. Gedacht wordt dat luisteraars van top 40 muziek, muziek minder vaak als coping strategie zullen gebruiken dan luisteraars van hiphop, rock of techno muziek. Hieruit volgt een eerste hypothese:

1. Adolescenten met een voorkeur voor top 40 muziek, gebruiken muziek minder vaker als coping strategie dan adolescenten met een voorkeur voor hiphop, rock of techno muziek.

Er bestaan verschillen tussen de mate van betrokkenheid die adolescenten ervaren bij de muziek die ze luisteren. Oftewel, verschillen in de waarde die ze hechten aan het luisteren naar een bepaalde muzieksoort. Volgens Christenson & Roberts (1998) zijn rock en hiphop

fans zeer betrokken. Onbekend is in welke mate top 40 en techno liefhebbers betrokken zijn. In dit onderzoek worden hiphop, rock en techno luisteraars tegenover top 40 muziek gezet. Op basis van het voorgaande wordt gedacht dat hiphop, rock en techno luisteraars meer betrokken zijn dan top 40 luisteraars. Hieruit volg een tweede hypothese:

2. Een voorkeur voor top 40 muziek gaat samen met een lagere music engagement dan een voorkeur voor hiphop, rock of techno muziek.

De mate van betrokkenheid bij muziek is van invloed op hoe adolescenten muziek gebruiken om te copen (Greasley & Lamont, 2011). Verwacht wordt dat de hoger betrokken luisteraars een grotere waarde hechten aan het luisteren naar muziek en muziek bewuster gebruiken als manier om te kunnen copen met problemen. Hieruit volgt een derde hypothese:

3. Adolescenten met een hogere betrokkenheid gebruiken muziek vaker als coping strategie.

Een belangrijk onderdeel van het huidige onderzoek is de interactie tussen music engagement en muziekvoorkeur. Afhankelijk staan beide concepten in relatie tot coping, maar hoe relatie is wanneer deze concepten samengevoegd worden is nog niet eerder onderzocht. Er is een vierde hypothese opgesteld:

4. De interacties tussen hiphop, rock, techno en music engagement zijn significant en die tussen top 40 en music engagement niet.

Jongens en meisjes gebruiken muziek voor andere doelen. Jongens luisteren vooral muziek onder sociale omstandigheden en meisjes vooral om hun stemming te reguleren (Miranda & Claes, 2009). Er wordt verwacht dat meisjes bewuster muziek gebruiken om te kunnen copen met stressoren. De vijfde hypothese luidt als volgt:

5. Meisjes gebruiken muziek vaker als coping strategie.

Bijna alle adolescenten luisteren naar muziek en hechten hier een bepaalde waarde aan (Ter Bogt et al., 2011). Er wordt geen verschil verwacht tussen hoger en lager opgeleide adolescenten in de mate waarin ze copen aan de hand van muziek. Hieruit volgt een zesde hypothese:

6. Er bestaat geen verschil tussen hoger en lager opgeleide adolescenten in de mate waarin ze copen aan de hand van muziek.

Methoden

Steekproef

Het huidige onderzoek maakt gebruik van de QRIUS dataset. Dit is een groot online onderzoek naar jongeren tussen de 12 en 29 jaar die op meerdere meetmomenten vragenlijsten hebben ingevuld over allerlei ontwikkelingen die kenmerkend zijn voor deze leeftijdsfase. Deelnemers vulden de vragenlijst online in en maakten kans op een prijs uit een verloting en konden punten sparen die in geld werden uitbetaald. Bij het begin van de studie deden 2.227 respondenten mee, in rondes 2 tot en met 5 deden minder respondenten mee vanwege uitval. Het panel dat voor dit onderzoek gebruikt is bestond uit 2223 respondenten, waarvan 718 mannen en 1505 vrouwen. 1336 respondenten zijn hoog opgeleid (uni, hbo, vwo en havo) en 811 respondenten zijn lager opgeleid (mbo, mavo, lls en vmbo). Er zijn hierbij 13 waarden onbekend en 63 missende waarden.

Meetinstrumenten

Muziekvoorkeur. Muziekvoorkeur is gemeten door de respondenten vier muziekgenres (top 40, hiphop, rock en techno) voor te leggen die ze op een 5-puntsschaal mochten waarderen, variërend van ‘helemaal niet goed’ tot ‘heel goed’. Ook was er een aparte optie ‘ken ik niet’ om aan te geven dat de muziek niet bekend was (Ter Bogt, Raaijmakers, Vollebergh, Van Wel & Sikkema, 2003). Deze muziekvariabelen zijn vervolgens gehercodeerd zodat ‘ken ik niet’ een missende waarde werd, er bleef hierdoor een 5-puntsschaal over. De ontstane missende waarden werden daarna geïmputeerd op basis van de voorkeuren voor de vier muziekgenres, door middel van de relative mean substitution-procedure van Raaijmakers (1999). Deze waarden zijn daarna gestandaardiseerd.

Coping. Coping aan de hand van muziek is gemeten door een nieuw geconstrueerde schaal van zes relevante items uit de QRIUS dataset. Een voorbeeld van een item is: ‘Ik draai altijd muziek als ik verdrietig ben’. Deze schaal heeft een Cronbach’s alfa van .71 Op een 5-puntsschaal gaven respondenten aan in hoeverre ze muziek gebruiken om dagelijkse stressoren en problemen te verwerken (1 = ‘klopt helemaal niet, 5 = ‘klopt helemaal’).

Music engagement. Music engagement is gemeten door ook een nieuw geconstrueerde schaal van vijf relevante items die betrekking hebben op het belang van muziek uit de QRIUS

dataset. Een voorbeeld van een item is: 'Zonder muziek kan ik niet leven'. Deze schaal heeft een Cronbach's alfa van .75. Respondenten gaven op een 5-puntsschaal aan welk belang ze hechten aan het luisteren van muziek (1 = 'helemaal mee oneens', 5 = 'helemaal mee eens').

Controlevariabelen. In het huidige onderzoek zijn twee achtergrondvariabelen meegenomen, namelijk: geslacht, gemeten als dichotome variabele (1= 'man', 2 = 'vrouw') en opleidingsniveau (1= 'hoog', 2= 'laag'). Ook de interactie tussen beide achtergrondvariabelen wat betreft coping wordt onderzocht.

Data-analyse

Allereerst worden de descriptives weergegeven voor de variabelen music engagement, muziekvoorkeur (top 40, hiphop, rock en techno) en coping. Er wordt onderscheid gemaakt tussen geslacht en opleidingsniveau. Aan de hand van een Pearson correlatieanalyse wordt de samenhang tussen alle variabelen nagegaan.

Alle hypothesen worden getest aan de hand van een multiple regressieanalyse met coping als afhankelijke variabele. Geslacht en opleidingsniveau worden in het eerste model gezet. In het tweede model wordt alleen gekeken naar music engagement. In het derde model worden de vier muziekgenres weergegeven. In het vierde model wordt nogmaals naar de vier muziekgenres gekeken met daaraan music engagement toegevoegd. In het laatste model worden de interacties tussen music engagement en de vier muziekgenres weergegeven, ook wordt hier de interactie tussen geslacht en opleidingsniveau toegevoegd. Hiermee kan gekeken worden of er sprake is van een interactie-effect wat betreft geslacht en opleidingsniveau en voor music engagement en muziekvoorkeur op coping.

Resultaten

Tabel 1.

Beschrijvende Statistieken van de Variabelen Coping, Music Engagement en Muziekvoorkeur Uitgesplitst naar Geslacht en Opleidingsniveau.

		Top 40		Hip hop		Rock		Techno		Music engagement		Coping	
		M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
Geslacht	Jongens (N = 718)	3.70	1.13	3.10	1.39	3.68	1.23	2.98	1.36	3.62	.76	3.80	.65
	Meisjes (N = 1505)	4.04	.91	3.36	1.31	3.66	1.27	2.35	1.29	3.43	.71	3.92	.63
Opleidingsniveau	Laag (N = 811)	4.07	.89	3.26	1.37	3.56	1.30	2.77	1.36	3.48	.71	3.86	.66
	Hoog (N = 1336)	3.82	1.05	3.25	1.33	3.73	1.22	2.43	1.32	3.53	.75	3.88	.62

Dik gedrukt betekent significant verschil.

Noot. Opleidingsniveau 1 = hoog (uni, hbo, vwo en havo); 2 = laag (mbo, mavo, lls en vmbo)

Beschrijvende statistieken

Via een onafhankelijke t-toets werd onderzocht of de gemiddelden van music engagement, muziekvoorkeur top 40, hiphop, rock en techno en coping significant verschilden wat betreft geslacht en opleidingsniveau. In Tabel 1 geven de dikgedrukte getallen de significante verschillen weer voor geslacht en opleidingsniveau. Meisjes hebben een grotere voorkeur voor top 40 muziek dan jongens. Lager opgeleide adolescenten hebben een grotere voorkeur voor top 40 en techno. Voor de variabelen music engagement en coping worden er geen significante verschillen gevonden als gekeken wordt naar geslacht en opleidingsniveau.

Om de relatie tussen muziekvoorkeur, music engagement en coping te beoordelen zijn Pearson correlatiecoëfficiënten berekend. De resultaten van deze analyses zijn weergegeven in tabel 2. Over het algemeen lijken de variabelen significant met elkaar te correleren. Voor top 40 en music engagement wordt een correlatie gevonden van $-.15$, voor hiphop en music engagement wordt een correlatie gevonden van $.15$, voor rock en music engagement wordt een correlatie gevonden van $.15$ en voor techno en music engagement wordt een correlatie gevonden van $.05$. Deze correlaties zijn allemaal significant, wat betekent dat de onderzochte muziekvoorkeuren samengaan met een hogere mate van betrokkenheid. Music engagement en coping hebben de hoogste significante correlatie ($r = .40$), wat wil zeggen dat een grotere betrokkenheid bij muziek samengaat met meer coping.

Om de samenhang tussen music engagement, de vier muziekvoorkeuren en coping te onderzoeken wordt als statistische analyse hiërarchische regressie gebruikt, zoals te zien is in Tabel 3. Het regressiemodel wordt weergegeven met coping als afhankelijke variabele. De resultaten van model 1 laten zien dat meisjes meer copen aan de hand van muziek dan jongens. Er worden geen verschillen gevonden wat betreft opleidingsniveau. Het tweede regressiemodel met music engagement en achtergrondvariabelen geslacht en opleidingsniveau heeft een hoge verklaarde variantie ($R^2 = .17$). Wat betekent dat music engagement significant samenhangt met coping. Het derde model laat zien dat adolescenten met een voorkeur voor hiphop ($\beta = .07$), rock ($\beta = .16$) en techno ($\beta = .07$) muziek gebruiken om te copen. De relatie tussen een voorkeur voor top 40 en coping is niet significant ($\beta = -.03$). In model vier is music engagement toegevoegd aan de vier muzieksoorten en daardoor wordt de verklaarde variantie een stuk hoger ($R^2 = .18$). Dit betekent dat de sterkste voorspellende factor voor coping, music engagement is. In dit model is geslacht nog steeds gerelateerd aan coping in de zin dat meisjes dit vaker doen dan jongens ($\beta = .13$). Ook de relatie tussen music engagement

($\beta = .40$) en een voorkeur voor rockmuziek ($\beta = .11$) blijft significant. In model vijf worden er twee significante interacties gevonden, namelijk die tussen music engagement en rock ($\beta = .16$) en die tussen geslacht en opleidingsniveau ($\beta = -.16$). De gevonden interactie tussen music engagement en rock wil zeggen dat adolescenten met een voorkeur voor rock, hoger betrokken zijn en daardoor in nog sterkere mate copen dan andere adolescenten. De verwachte interactie-effecten voor hiphop en techno en music engagement op coping vervallen wanneer gecontroleerd wordt voor betrokkenheid. Wat tot gevolg heeft dat de interacties tussen hiphop en music engagement en techno en music engagement niet significant zijn. Alleen de rock fans blijken rock muziek als coping strategie te gebruiken, ook wanneer gecontroleerd wordt voor hun relatief hoge betrokkenheid. De negatieve significante interactie tussen geslacht en opleidingsniveau laat zien dat terwijl jongens met een hoog opleidingsniveau relatief weinig copen, meisjes met een hoog opleidingsniveau dat relatief vaak doen. Voor laagopgeleiden is er tussen jongens en meisjes minder verschil.

Tabel 2.

Correlaties tussen Music Engagement, Muziekvoorkeur en Coping.

	Music engagement	Top 40	Hip hop	Rock	Techno	Coping
	N = 2223	N = 2220	N = 2220	N = 2218	N = 2216	N = 2223
Music engagement	_____					
Top 40	-.15**	_____				
Hip hop	.15**	.21**	_____			
Rock	.15**	-.14**	-.07**	_____		
Techno	.05**	.02	.09**	-.09**	_____	
Coping	.40**	-.02	.07**	.15**	.03	_____

** $p < 0.01$ level.

Noot: Deze tabel geeft de Pearson correlatiecoëfficiënten weer.

Adolescenten met een voorkeur voor top 40 muziek, gebruiken muziek minder vaker als coping strategie dan adolescenten met een voorkeur voor hiphop, rock of techno muziek. De eerste hypothese is getoetst aan de hand van een multiple regressie analyse. Model 4 in Tabel 3 laat zien dat er alleen een significant effect gevonden wordt voor rock ($\beta = .11$). Dit wil zeggen dat adolescenten met een voorkeur voor rock muziek de enige zijn die rock muziek gebruiken als coping strategie. Tegen de verwachting in worden geen effecten gevonden voor top 40, hiphop en techno. De eerste hypothese wordt verworpen.

Een voorkeur voor top 40 muziek hangt samen met een lagere betrokkenheid bij muziek, dan een voorkeur voor hiphop, rock of techno. Er worden kleine positieve correlaties gevonden voor hiphop ($r = .15$), rock ($r = .15$) en techno ($r = .05$) met music engagement, deze zijn alle drie significant (zie Tabel 2). Dit betekent dat adolescenten met een voorkeur voor hiphop, rock en techno hoger betrokken zijn dan adolescenten die niet van deze muziek houden. Er wordt een significante correlatie gevonden tussen top 40 en music engagement ($r = -.15$), dit is een negatieve correlatie. Dit betekent dat top 40 liefhebbers minder betrokken zijn. Dit is in lijn met de tweede hypothese, dus H2 wordt aangehouden.

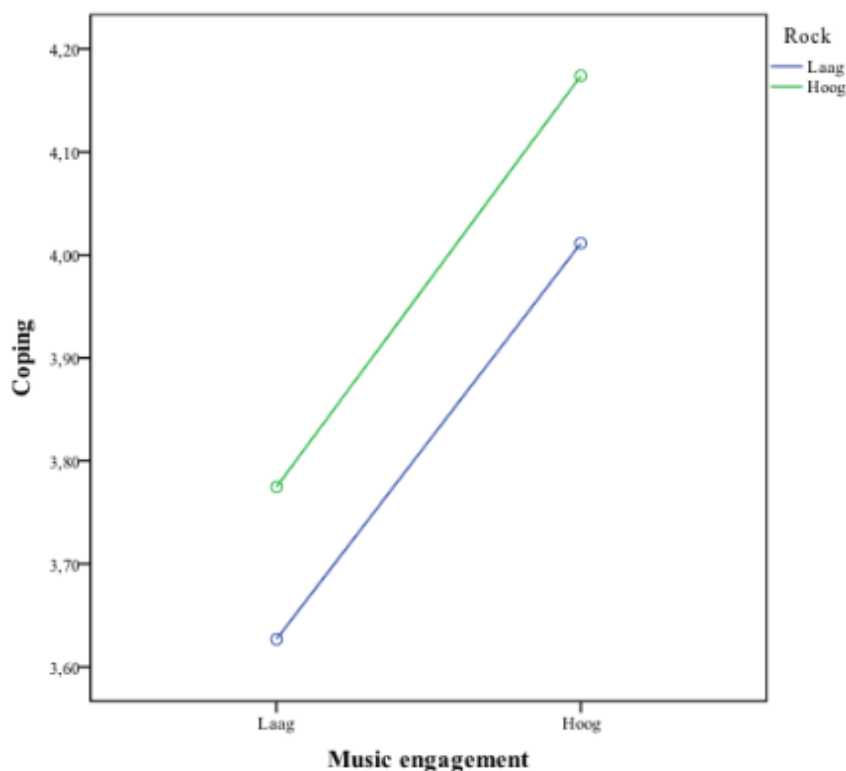
Adolescenten met een hogere betrokkenheid gebruiken muziek vaker als coping strategie. Het antwoord op de derde hypothese kan gevonden worden in tabel 2 en 3. Met de Pearson correlatie analyse wordt er een redelijke correlatie gevonden tussen music engagement en coping ($r = .40$), deze correlatie is significant. Het regressiemodel dat in Tabel 3 wordt weergegeven geeft ook duidelijk de samenhang tussen music engagement en coping weer. Model 2 met de achtergrondvariabelen geslacht en opleidingsniveau en music engagement geeft een bèta van .41. In model 4 zijn top 40, hiphop, rock en techno toegevoegd en daar heeft music engagement een bèta van .40. Deze cijfers indiceren dat een hogere betrokkenheid bij muziek samengaat met coping aan de hand van muziek. Daarmee wordt de derde hypothese aangehouden.

Tabel 3 *Hiërarchische Logistische Regressie van de Voorspelling van Coping door Music Engagement, Muziekvoorkeur en Interactie-Effecten van Muziekvoorkeur en Music Engagement.*

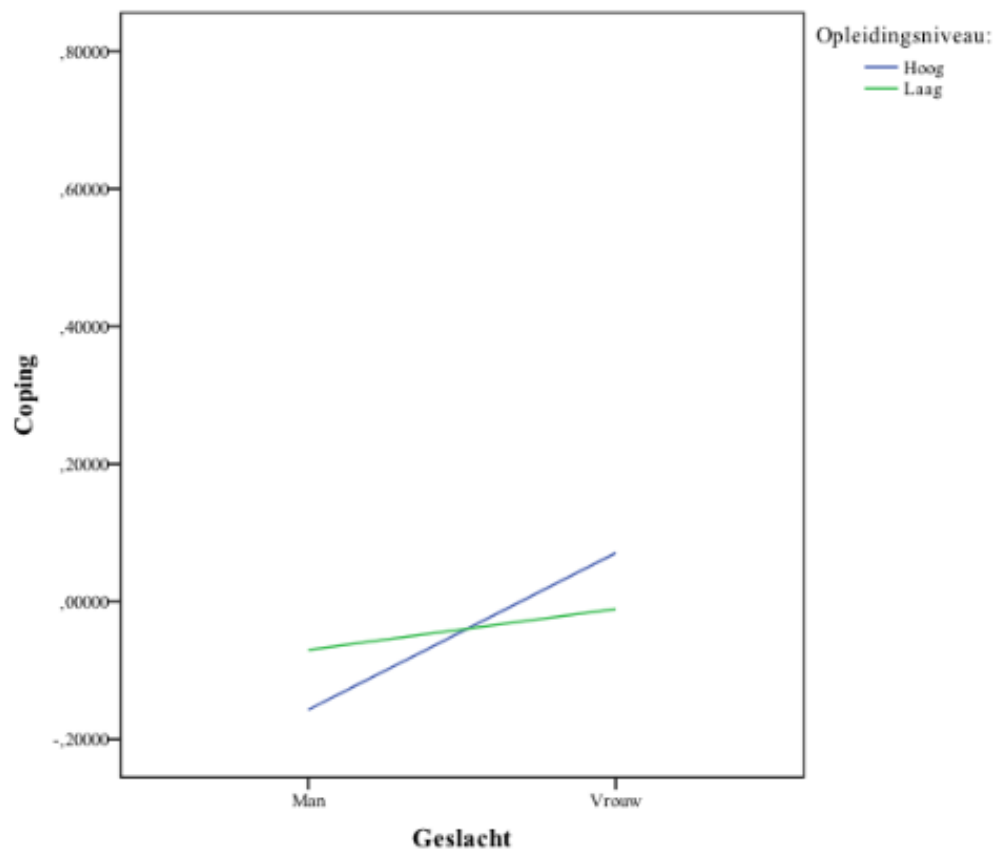
	Model			Model			Model			Model			Model		
	1			2			3			4			5		
	B	SE	Bèta	B	SE	Bèta	B	Se	Bèta	B	SE	Bèta	B	SE	Bèta
Geslacht	.16	.05	.08**	.26	.04	.12**	.19	.05	.09**	.28	.04	.13**	.27	.04	.13**
Opleidingsniveau	-.01	.04	-.00	.02	.04	.01	.00	.04	.00	.02	.04	.01	.02	.04	.01
Music engagement				.41	.02	.41**				.40	.02	.40**	.40	.02	.40**
Top 40							-.03	.02	-.03	.04	.02	.04	.03	.02	.03
Hip hop							.06	.02	.07*	-.02	.02	-.02	-.01	.02	-.02
Rock							.16	.02	.16**	.11	.02	.11**	.08	.02	.11**
Techno							.06	.02	.07*	.05	.02	.05	.04	.02	.05
Music engagement * top 40													-.03	.02	-.03
Music engagement * hiphop													.07	.02	.07
Music engagement * rock													.16	.02	.16**
Music engagement * techno													.06	.02	.07
Geslacht * opleidingsniveau													-.14	.09	-.16**
Rsquare	.01			.17			.04			.18			.19		

De interacties tussen hiphop, rock, techno en music engagement zijn significant en die tussen top 40 en music engagement niet. De interactie tussen music engagement en rock heeft de hoogste significante bèta ($\beta = .16$). Dit wil zeggen dat wanneer jongeren een voorkeur voor rock hebben en betrokken zijn bij deze muziek, zij in nog sterkere mate muziek zullen gebruiken om te copen. De overige interacties, behalve die tussen opleidingsniveau en geslacht, blijken niet significant te zijn. Deze hypothese wordt verworpen. In figuur 1 wordt de interactie tussen music engagement en rock weergegeven. In deze figuur is te zien dat adolescenten die veel naar rock luisteren, betrokken zijn en muziek gebruiken om te copen. In figuur 2 wordt de interactie tussen geslacht en opleidingsniveau weergegeven. Hier is te zien dat meisjes met een laag opleidingsniveau minder copen dan meisjes met een hoog opleidingsniveau. Ook is te zien dat jongens met een laag opleidingsniveau meer copen dan jongens met een hoog opleidingsniveau. De gevonden verschillen zijn echter minder groot tussen de laagopgeleiden dan tussen de hoogopgeleiden.

Figuur 1. Grafische weergave van het interactie-effect tussen music engagement en rock op coping.

Figuur 2. Grafische weergave van het interactie-effect tussen geslacht en opleidingsniveau op coping.

Meisjes gebruiken muziek vaker als coping strategie. Het antwoord op de vijfde hypothese wordt gevonden in tabel 3. Het regressiemodel met coping als afhankelijke variabele laat zien dat geslacht in elk model significant is. Dit betekent dat meisjes meer copen aan de hand van muziek dan jongens. Daarmee wordt de 5^e hypothese aangehouden.

Er bestaat geen verschil tussen hoger en lager opgeleide adolescenten in de mate waarin ze copen aan de hand van muziek. Het antwoord op deze hypothese kan gevonden worden in de derde tabel. Het regressiemodel met coping als afhankelijke variabele laat zien dat opleidingsniveau in elk model niet significant is. De 6^e hypothese wordt aangehouden.

Discussie

Het voornaamste doel van de huidige studie is te onderzoeken wat de relatie is tussen muziekvoorkeur, de betrokkenheid bij muziek en hoe adolescenten met dagelijkse stressoren omgaan middels muziek. Door inzicht te verwerven in de relatie tussen muziekvoorkeuren top 40, hiphop, rock en techno, music engagement en coping aan de hand van muziek wordt er een bijdrage geleverd aan bestaand onderzoek ten aanzien van muziekgebruik. Hoog betrokken adolescenten vertonen meer coping dan laag betrokken adolescenten. Voor rock liefhebbers werd de sterkste relatie gevonden tussen de voorkeur voor rock muziek en coping aan de hand van muziek. Eveneens werd er een interactie-effect gevonden voor geslacht en opleidingsniveau op coping. Jongens met een hoog opleidingsniveau copen relatief weinig terwijl meisjes met een hoog opleidingsniveau dat relatief vaak doen. Daarentegen copen jongens met een laag opleidingsniveau relatief veel en meisjes met een laag opleidingsniveau relatief weinig. De gevonden verschillen zijn echter minder groot tussen de laagopgeleiden dan tussen de hoogopgeleiden. Het onderzoek laat wisselende resultaten zien wat betreft de vooraf opgestelde hypothesen.

Muziekvoorkeur en coping

De eerste hypothese betrof de verwachting dat adolescenten met een voorkeur voor top 40 muziek, muziek minder vaak als coping strategie gebruiken dan adolescenten met een voorkeur voor hiphop, rock of techno muziek. De bevindingen tonen dat vooral de rock liefhebbers muziek gebruiken als coping strategie. Uit bestaande literatuur komt naar voren dat muziek luisteren voor adolescenten een uiterst belangrijk middel is om te copen met dagelijkse stressoren (Ter Bogt et al., 2010). De invloed van de voorkeur voor een bepaalde muzieksoort op coping is nog niet eerder expliciet onderzocht. De bevinding dat adolescenten met een voorkeur voor rock het meest copen kan mogelijk verklaard worden doordat rock luisteraars meer ontwikkelingsproblemen hebben die om ondersteuning vragen (Schwartz & Fouts, 2003). Door het luisteren naar rockmuziek verlichten ze negatieve emoties en maken ze gebruik van rockmuziek als effectieve coping strategie. Dat er geen effect voor hiphop en techno gevonden wordt kan mogelijk verklaard worden doordat luisteraars van deze muzieksoorten minder last hebben van ontwikkelingsproblemen en daardoor minder op muziek steunen als coping strategie.

De tweede hypothese veronderstelde dat een voorkeur voor top 40 muziek samenhangt met een lagere music engagement dan een voorkeur voor hiphop, rock of techno. Uit de analyses kwam naar voren dat vooral adolescenten met een voorkeur voor rock muziek erg betrokken zijn. Voor top 40, hiphop en techno liefhebbers worden geen significante verschillen gevonden wat betreft hun betrokkenheid. In het boek 'It's not only Rock & Roll' van Christenson & Roberts (1998) wordt een hoge betrokkenheid gerapporteerd voor rock en hiphop liefhebbers. Gedeeltelijk in lijn met hun resultaten wordt in dit onderzoek ook de hoge betrokkenheid voor rock fans gevonden. Een mogelijke verklaring voor de afwezigheid van een effect voor top 40, hiphop en techno is dat adolescenten die naar deze muziek luisteren minder waarde hechten aan het luisteren naar muziek en daardoor minder betrokken zijn.

Music engagement en coping

De derde hypothese betrof de verwachting dat adolescenten met een hogere betrokkenheid muziek vaker als coping strategie gebruiken dan adolescenten met een lagere betrokkenheid. De bevindingen uit de analyses laten zien dat dit klopt. Deze resultaten komen overeen met de resultaten van het onderzoek van Greasley & Lamont (2011). Adolescenten die in hoge mate betrokken zijn bij muziek, luisteren vaak naar eigen gekozen muziek en zijn zich bewust van hoe ze muziek gebruiken in hun dagelijks leven. Deze adolescenten hebben ontdekt hoe muziek kan helpen om ontwikkelingen en moeilijkheden te doorstaan (Ter Bogt et al., 2010). Door de bewustwording van de functies die muziek kan vervullen, worden meer positieve effecten van het luisteren naar muziek ondervonden, waardoor muziek effectief gebruikt wordt als coping strategie (Greasley & Lamont, 2011).

Interacties muziekvoorkeur en music engagement

De vierde hypothese veronderstelde dat de interacties tussen hiphop, rock, techno en music engagement significant zijn en die tussen top 40 en music engagement niet. Bekend is dat verschillende muzieksoorten meerdere functies voor luisteraars kunnen hebben. Ook is bekend dat de betrokkenheid bij muziek in relatie staat tot de mate van copen. Echter is er geen ander onderzoek bekend dat de interacties tussen muziekvoorkeuren en de betrokkenheid bij muziek onderzocht heeft. De bevindingen van dit onderzoek tonen dat alleen de interactie tussen rock en music engagement significant is. De verwachting dat

hiphop en techno liefhebbers ook gebruik zouden maken van muziek als coping strategie blijkt incorrect te zijn. De mate van betrokkenheid bij muziek is in dit onderzoek de belangrijkste voorspellende factor voor coping. Een voorkeur voor 'hardere' muziekstijlen, zoals rock, wordt in de literatuur geassocieerd met conflicten en ontwikkelingsproblemen waar adolescenten mee kunnen kampen (Schwartz & Fouts, 2003). Volgens de *Uses and Gratifications* theorie maken adolescenten media keuzes op basis van hun persoonlijke karakteristieken (Schwartz & Fouts, 2003). Een voorkeur en daarmee de keuze voor rock muziek zou kunnen betekenen dat liefhebbers van rock meer te maken hebben met dagelijkse stressoren dan luisteraars van bijvoorbeeld top 40 muziek. Deze adolescenten hebben meer ondersteuning nodig bij ontwikkelingen en maken daardoor meer gebruik van muziek als coping strategie.

Geslacht en opleidingsniveau

De vijfde hypothese betrefte de verwachting dat meisjes muziek vaker gebruiken als coping strategie dan jongens. Overeenkomstig met resultaten uit onderzoek van Miranda & Claes (2009) wordt in dit onderzoek gevonden dat meisjes inderdaad muziek vaker gebruiken als coping strategie. Meisjes luisteren vaak naar muziek als ze alleen zijn. Ze gebruiken muziek om stressvolle situaties op te lossen of te verlichten en proberen daarmee hun emotionele doeleinden te vervullen (Miranda & Claes, 2009). Jongens luisteren vaak naar muziek in sociale situaties en managen zo hun sociale 'ik' (Miranda, 2013). Deze resultaten komen overeen met recente studies die rapporteren dat meisjes over het algemeen meer copen dan jongens (Miranda & Claes, 2009).

De zesde hypothese veronderstelde dat er geen verschil bestaat tussen hoger en lager opgeleide adolescenten in de manier waarop ze copen aan de hand van muziek. In bestaande literatuur worden geen verschillen gevonden tussen hoger en lager opgeleide adolescenten wat betreft hun coping strategieën, in dit onderzoek ook niet. Een mogelijke verklaring hiervoor kan zijn dat elke adolescent grotendeels dezelfde ontwikkelingen doormaakt, ongeacht de hoogte van het opleidingsniveau, waarbij ondersteuning nodig is. Aangezien muziek een belangrijk onderdeel is van het leven van veel adolescenten, beseffen ze wat het belang van muziek kan zijn bij de ondersteuning van die ontwikkelingen.

Er werd echter wel een significante interactie gevonden tussen geslacht en opleidingsniveau op coping. Laagopgeleide meisjes copen minder dan hoogopgeleide meisjes en laagopgeleide jongens copen meer dan hoogopgeleide jongens. De gevonden verschillen zijn echter minder groot tussen de laagopgeleiden dan tussen de hoogopgeleiden. In bestaande literatuur kan hier geen verklaring voor gevonden worden.

Kortom, betrokkenheid bij muziek is een belangrijke voorspellende factor voor coping. Adolescenten die in hoge mate betrokken zijn bij hun voorkeursmuziek, gebruiken muziek vaker als coping strategie dan lager betrokken luisteraars. Alleen de rock fans blijken rock muziek als coping strategie te gebruiken, ook wanneer gecontroleerd is voor hun relatief hoge betrokkenheid. Adolescenten met een voorkeur voor top 40, hiphop of techno muziek blijken muziek niet als coping strategie te gebruiken wanneer gecontroleerd wordt voor betrokkenheid.

Implicaties

De bevindingen van het huidige onderzoek laten zien dat muziekvoorkeur, music engagement en coping aan elkaar gerelateerd zijn. Eerder onderzoek van Ter Bogt et al. (2010) en Greasley & Lamont (2011) onderzocht de relatie tussen music engagement en coping. Een toevoeging van deze studie aan bestaande literatuur is de interactie tussen muziekvoorkeur en de betrokkenheid bij muziek, op coping. Er worden indicaties gevonden dat verschillende muziekvoorkeuren, andere betrokkenheid niveaus oproepen en daardoor verschillende uitwerkingen hebben op muziek als coping strategie. Met deze bevindingen wordt nogmaals benadrukt dat muziek belangrijke ondersteunende functies heeft voor adolescenten. Ook de voorkeur voor een bepaalde soort muziek is van invloed op hoe adolescenten muziek gebruiken als coping strategie. Hierbij is het belangrijk om de invloed van music engagement niet te vergeten. Dit blijkt een belangrijke modererende factor tussen muziekvoorkeur en coping aan de hand van muziek.

De bevindingen geven aanknopingspunten voor de klinische praktijk. Adolescenten die moeilijkheden of problemen hebben met ontwikkelingen of veel last hebben van dagelijkse stressoren zouden bewust ondersteund kunnen worden door muziek. Zoals in eerder onderzoek gevonden is, kan het bewust gebruiken van muziek positieve effecten opleveren. Door adolescenten hier bewust van te maken kan dit hen helpen om die turbulente

adolescentie periode zonder al te veel moeilijkheden te doorlopen. Op de betrokkenheid bij muziek kan ook ingespeeld worden door adolescenten in contact te brengen met andere adolescenten die eveneens zo betrokken zijn. Mogelijk hebben deze adolescenten soortgelijke problemen waar ze over kunnen praten. Of worden ze net afgeleid van hun problemen door overeenkomstige interesses.

Kracht en beperkingen

Dit is de enige studie waarvan bekend is dat de interactie tussen de concepten muziekvoorkeur en music engagement onderzocht heeft. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de literatuur ten aanzien van muziekgebruik. Er is gebruik gemaakt van een grote steekproef dus de resultaten zijn goed generaliseerbaar voor de Nederlandse adolescenten populatie.

Het onderzoek kent ook beperkingen. Een eerste beperking betreft de constructie van de schalen Coping en Music Engagement, gebaseerd op items van de QRIUS onderzoeksdata (Ter Bogt et al., 2011). De dataverzameling had al plaatsgevonden dus de constructie van deze schalen is achteraf gebeurd en gebaseerd op geraadpleegde literatuur. De schalen zijn niet gevalideerd maar de Cronbach's alfa's waren goed.

Een tweede beperking is dat er in dit onderzoek gebruikt is gemaakt van maar vier muziekgenres. Dit onderzoek heeft maar het topje van de ijsberg onderzocht doordat er tegenwoordig zoveel meer muzieksoorten bestaan. Nader onderzoek zou zich kunnen richten op andere muziekgenres om op die wijze een breder beeld te krijgen van de relatie tussen muziekvoorkeur en coping aan de hand van muziek.

Conclusie

Dit onderzoek laat zien dat er een relatie bestaat tussen verschillende muziekvoorkeuren, betrokkenheid bij muziek en coping aan de hand van muziek. Hoewel er wisselende resultaten gevonden worden, wordt wel duidelijk dat al deze concepten een bepaalde mate van samenhang hebben. Betrokkenheid bij muziek is een belangrijke voorspellende factor van coping aan de hand van muziek. Het ene muziekgenre roept een

grotere betrokkenheid op dan de andere en daarmee ook verschillen in de mate waarin adolescenten gebruiken maken van muziek als coping strategie.

Literatuur

- Arnett, J.J. (1995). Adolescent's uses of media for self-socialization. *Journal of Youth and Adolescence*, 24 (5).
- Christenson, P., & Roberts, D. (1998). It's not only Rock & Roll: Popular music in the lives of adolescents. New Jersey: Hampton Press.
- Greasley, A.E., & Lamont, A. (2011). Exploring engagement with music in everyday life using experience sampling methodology. *Musicae Scientiae* 15 (1), 45-71.
- Laiho, S. (2004). The psychological functions of music in adolescence. *Nordic Journal of Music Therapy*, 13 (1), 47-63.
- Lonsdale, A.J., & North, A.C. (2011). Why do we listen to music? A uses and gratifications analysis. *British Journal of Psychology* 102, 108-1.
- Miranda, D. (2013). The role of music in adolescent development: much more than the same old song. *International Journal of Adolescence and Youth*, 18 (1), 5-22.
- Miranda, D., & Claes, M. (2009). Music listening, coping, peer affiliation and depression in adolescence. *Psychology of Music* 37 (2), 215-233.
- Miranda, D., Gaudreau, P., & Morizot, J. (2010). Blue notes: coping by music listening predicts neuroticism changes in adolescence. *Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts*, 4 (4), 247-253.
- Raaijmakers, Q.A.W. (1999). Effectiveness of different missing data treatments in surveys with Likert-type data: Introducing the relative mean substitution approach. *Educational and Psychological Measurement*, 59, 725-748.
- Schafer, T., & Sedlmeier, P. (2009). From the functions of music to music preference. *Psychology of music*, 37 (7), 279-300.
- Schafer, T., & Sedlmeier, P. (2010). What makes us like music? Determinants of music preference. *Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts* 4 (4), 223-234.
- Schwartz, K.D., & Fouts, G.T. (2003). Music preferences, personality, and developmental issues of adolescents. *Journal of Youth and Adolescence* 32 (3), 205-213.

Ter Bogt, T.F.M., Mulder, J., Raaijmakers, Q.A.W., & Gabhainn, S.N. (2010). Moved by music: a typology of music listeners. *Psychology of Music, 39* (2), 147-163.

Ter Bogt, T., Raaijmakers, Q., Vollebergh, W., Van Wel, F., & Sikkema, P. (2003) Youngsters and their musical taste: musical styles and taste groups. *The Netherlands Journal of Social Sciences, 39*, 35-52.

Wilson, G.S., Pritchard, M.E., & Revalee, B. (2005). Individual differences in adolescent health symptoms: The effects of gender and coping. *Journal of Adolescence 28*, 369-379.